

mitky. Nehledíc k tomu neměly by zde zákonné předpisy o správě místa, neboť žalovaná strana o nějaké vadě ať již fyzické nebo právní po rozumu §§ 922 a 923 obč. zák. nečiní nejmenší zmínky a pouhou skutečnost, že žalované straně nebylo odevzdáno typové potvrzení, nelze pokládati za vadu onoho druhu. Ku tvrzení, že v době, kdy proveden byl postup zažalované pohledávky, bylo žalobci známo, že pohledávka vznikla ze smlouvy o prodeji automobilu, nelze hleděti, neboť odporuje zjištění prvního soudu, že žalobci nebylo nic takového oznámeno, že se o tom vůbec nejednalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu, jímž potvrzen byl rozsudek soudu prvního stolice, s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s., jednak námitkou, že tu není, jak se domnívá soud odvolací, případu, jež dlužno posouditi podle § 1396 obč. zák., dále námitkou, že žalobci nepřísluší vůbec sporná pohledávka, ježto mu nebyla postoupena osobou k tomu oprávněnou. Onu námitku provádí dovolatel obšírnými vývody o tom, že žalobce není bezelstným nabyvatelem, jakého má na mysli § 1396 obč. zák. Avšak obmyslným postupníkem byl by žalobce jenom, kdyby byl věděl, že sporná část postoupené pohledávky není po právu, nebo kdyby aspoň mu bylo bývalo známo, že žalované firmě přísluší nárok ze správy, poněvadž jí nebyl odevzdán typový průkaz, což však zjištěno ba ani tvrzeno nebylo. I kdyby bylo prokázáno, že žalobce věděl, že postoupená pohledávka vznikla z prodeje automobilu, nebyla by tím vyvrácena bezelstnost žalobcova, neboť nebylo by to důkazem, že žalobce v rozhodné době, když obdržel dopis ze 27. června 1925, věděl, neb aspoň domnívati se musil (§ 326 obč. zák.), že postoupená pohledávka netrvá ve výši 13.000 Kč, jak žalovaná strana v dopisu potvrdila, nýbrž že žalovaná má proti ní vzájemnou pohledávku ze správy. Dopadá proto, jak již soud odvolací správně rozpoznal, na tento případ předpis § 1396 obč. zák. a může se proto žalobce dovolávati toho, že žalovaná firma uznala dopisem ze dne 27. června 1925 zažalovanou pohledávku za správnou. Že dopis ze dne 27. června 1925 takové uznání a tím i vzdání se případných námitek skutečně obsahuje, doličil již případně soud odvolací, pročež se dovolatel v tomto směru poukazuje na správné jeho odůvodnění.

Čís. 7197.

Právní domněnka čl. 274 obch. zák. platí, jakmile jest aspoň pochybnost, zda smlouva uzavřená kupcem nepatří k provozu jeho živnosti, a jest vyloučena pouze tehdy, když podle povahy právního jednání nebo podle okolností případu jest nepochybně zřejmo, že smlouva nemá s provozem živnosti nic společného. Slib důchodu zaměstnavatelem bývalému zaměstnanci patří k provozu obchodu, byl-li přislíben na naléhání dělnické organizace. Předpis čl. 273, první odstavec, obch. zák. zahrnuje v sobě též liberalitu.

Byl-li slib důchodu zaměstnavatelem bývalému zaměstnanci obchodem, nebylo k platnosti a žalovatelnosti slibu zapotřebí zřízení notářského spisu.

(Rozh. ze dne 30. června 1927, Rv I 345/27.)

Žalobce tvrdil, že se mu zavázala žalovaná firma, u níž byl dříve zaměstnán, vypláceti měsíční důchod od 1. ledna 1921 a že tak skutečně až do konce roku 1924 činila. Žalobě o zaplacení tohoto důchodu i za rok 1925 procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl, maje za to, že důchod byl placen bez jakéhokoliv závazku a jen z ohledů humanitních a že závazek žalované vyžadoval ku své platnosti formy notářského spisu podle zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání právem vytýká odvolacímu soudu, že mylně posoudil věc po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Odvolací soud, zjistiv, že důchod, o nějž jde, byl žalobci přislíben jako dar, zamítl žalobu z důvodu, že šlo o darovací slib bez skutečného odevzdání, a že proto dopadá v tomto případě ustanovení § 1 písm. d) zák. ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., podle kterého platnost darovací smlouvy bez skutečného odevzdání je podmíněna zřízením notářského spisu, což se v tomto případě nestalo. Než, i kdyby bylo lze souhlasiti s odvolacím soudem, že v souzeném případě skutečného odevzdání nebylo, je zamítnutí žaloby pro nedostatek formy notářského spisu pochybeno již proto, že ustanovení § 1 písm. d) zák. ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. z. vůbec nelze vztahovati na tento případ, což plyne z těchto úvah: Ježto žalovaná akciová společnost jako taková je zapsána v obchodním rejstříku, dlužno ji považovati za kupce (čl. 5 obch. zák.), platí tudíž pro ni všechna ustanovení obchodního zákona o kupcích, tedy i předpis čl. 273 prvý odstavec obch. zák., že všechna jednotlivá jednání kupcova, která patří k provozu jeho obchodní živnosti, jest pokládati za obchody, a předpis čl. 274 prvý odstavec obch. zák., že o smlouvách uzavřených kupcem, jsou-li tu pochybnosti, se předpokládá, že patří k provozu obchodní živnosti. Tato právní domněnka nastupuje vždy, když jest aspoň pochybno, zda ta která smlouva uzavřená kupcem nepatří k provozu jeho živnosti, a je vyloučena jen tehdy, když podle povahy právního jednání, nebo podle okolností případu jest nepochybně zřejmo, že smlouva s provozem živnosti nemá nic společného. O tom však nelze mluvit v souzeném případě, když sporný důchod podle vlastního tvrzení žalované byl žalobci přislíben na naléhání dělnické organizace jako bývalému zaměstnanci firmy Julius T., takže sama žalovaná mu přisuzuje povahu remuneračního daru. Za tohoto stavu věci je, ne-li nepochybně, zajisté aspoň pochybno, zda slib důchodu nepatří k provozu žalované společnosti, a platí proto zde domněnka čl. 274 prvý odstavec obch. zák. Ježto ustano-

vení čl. 273 prvý odstavec obch. zák. vzhledem ku svému zcela povšechnému znění zahrnuje v sobě též liberalitu (srov. Staub-Pisko § 8 k čl. 273 obch. zák.), je oprávněn závěr, že sporný darovací slib byl u žalované akciové společnosti (vedlejší) obchodem podle čl. 273 obch. zák., to tím spíše, ježto žalovaná se ani nepokusila vyvrátiti domněnku čl. 274 prvý odstavec obch. zák., nýbrž naopak sama tvrdila ve sporu, že právní jednání, z něhož jest žalováno, bylo u ní obchodem, a právě z toho důvodu před okresním soudem, kde žaloba původně byla podána, vnesla námitku věcné nepřislusnosti dovolávaného soudu, kteréžto námitce soud vyhověl, vysloviv svou věcnou nepřislusnost, a postoupiv věc podle žalobcova návrhu (§ 261 poslední odstavec c. ř. s.) okresnímu soudu pro věci obchodní, takže celý spor v první i druhé stolici byl projednán před obchodním soudem. Byl-li však onen slib, jak dovoďeno, u žalované společnosti obchodem, nebylo v tomto případě k platnosti a žalovatelnosti darovací smlouvy zapotřebí zřízení notářského spisu. To plyne z předpisu čl. 317 obch. zák., podle kterého ku platnosti obchodních smluv se nevyžaduje písemní formy, ani jiných formalit, leč by byly obchodním zákonem samým předepsány, a z čl. 277 obch. zák., podle něhož předpisy obchodního zákona platí pro obě smluvní strany, je-li smlouva i jenom pro jednu z nich obchodem, pokud v předpisech samých není stanoveno, že platí jenom pro onu stranu, pro kterou jest smlouva obchodem. Z toho plyne, že platnosti slibu, z něhož žalobce vyvozuje žalobní nárok jakožto obchodu není na závadu skutečnost, že o něm nebyl zřízen notářský spis (srov. Staub-Pisko § 5 k čl. 317 obch. zák. a rozh. Adler-Clemens čís. 2846). Jelikož jinak z vlastního přednesu žalované jest patrné, že správní rada povolení důchodu vzala na vědomí, při čemž je nezávažno, že je tam mluveno o 30 až 35 Kč měsíčně, když spornou nebyla výše důchodu, nýbrž závaznost slibu, a jelikož dále, pokud jde o námitku vynucení, nebylo ani tvrzeno, že vyhrůžek použito bylo i tenkrát, když věc byla přednesena ve správní radě a tato povolení důchodu vzala na vědomí, mělo žalobě býti vyhověno, jak správně učinil prvý soud.

Čís. 7198.

Elektrické vedení jest dílem ve smyslu § 1319 obč. zák. Majitel elektrického vedení jest práv ze škody, nebyla-li v místech, kde se úraz stal, provedena izolace. Na majiteli elektrického vedení jest, by neopomenul učiniti vhodná opatření, která podle poměrů a stavu věci lze rozumně očekávati. Bylo-li elektrické vedení provedeno odbornou firmou, úředně schváleno a provozu odevzdáno, neměl majitel vedení rozumné příčiny k nějakému opatření, pokud šlo o vadu tajnou, pro něho nepoznatelnou.

(Rozh. ze dne 30. června 1927, Rv I 477/27.)

Žalobcův kůň byl zabit dotekem drátu telefonního vedení. Škodná událost nastala tím, že zřizenci ředitelství pošt a telegrafů přehodili telefonní drát přes silnoproudé elektrické vedení žalované obce, jež ne-